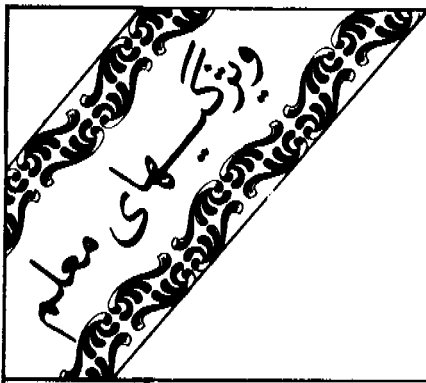


# معلم و خلوص



## ارزشمندی انسان

فرشتگان نیز از آفرینش انسان دچار شگفتی و نگرانی شده بودند زیرا او را موجودی مفسد و خونریز میدانستند و این تنها خدا بود که میدانست انسان چه گوهری بوده و چه رسالتی را دارا میباشد.

انسان دربین همه موجودات ارزش خاصی دارد در آینهنگام که بار امانت عرضه میشد همه از پذیرش و قبول آن سرباز زدند و تنها انسان بود که آمادگی خود را برای حمل آن امانت اعلام داشت.

## ارزش کار معلمی

از این مقدمه چنین استنتاج کرد که می توان انسان موجودی ارزشمند بوده تربیت و ارشاد اونیز بهمان نسبت ارزش و بهاء دارد بنابراین معلمی کار پیامبران است همانگونه که آنان با تمام وجود در ارشاد و راهنمایی انسان ها تلاش و کوشش می کردند و در این راه همه دشواری ها و شدائد را بجان میخریدند معلمان نیز باید در تعلیم و تربیت دانش آموزان با تمام وجود تلاش کنند و از جان مایه بگذارند نوح پیامبر ۹۵۰ سال به تبلیغ قومش پرداخت خداوند درسوره عنکبوت آیه ۱۴ میفرماید: **وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا** همانا نوح پیامبر را بمدت



مجید رشید پور

۹۵۰ سال برای ارشاد قومش فرستادیم او با کمال بردباری و تحمل براهنمائی آنان همت گماشته شب و روز آشکار و نهان براهنمائی آنان پرداخت، بدون آنکه کمترین توقع و چشم داشتی از آنان داشته باشد.

اصولا "پیامبران خالصانه براهنمائی و ارشاد مردم میپرداخته‌اند، خداوند در قرآن کریم میفرماید: **لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِمْ أَجْرًا** یعنی هیچگاه بر ارشاد مردم مزدی مطالبه نمی‌کنم. مرحوم فیض - کاشانی درباره شرائط تعلیم و تعلم میفرماید:

معلم با تدریس شاگرد حیات جاودانه می‌بخشد خواه این آموزش در امور اخروی یا دنیوی باشد زیرا معلم هر دو بخش را برضای خدا تدریس می‌کند. و اما تدریس بقصد دنیا عامل هلاکت معلم و بهلاکت رساندن شاگرد است.

سپس در این قسمت بخدا پناه برده میفرماید: معلمان و آموزگاران در مرحله اخلاص باید به پیامبران الهی تاسی جویند زیرا هیچکس باندازه رسول خدا در ارشاد و راهنمائی انسان‌ها کوشا نبوده است و هیچگاه بر این کار مزدی طلب نکرده است.

رسول خدا (ص) درباره انتشار دانش میفرماید: **(رُكُوةُ الْعِلْمِ نَشْرُهُ)** زکوه علم در انتشار و گسترش آن است یعنی هر قدر بیشتر براهنمائی انسان‌ها پرداخته شود جوش علم فراوان‌تر خواهد شد بنابراین

پاداش تعلیم علم گسترش و توسعه فزاینده علم است مرحوم ملا مهدی نراقی درباره خلوص معلم میفرماید: شایسته است که آموزگار در تدریس خود بشاگردان از خلوص کامل برخوردار بوده و هیچگونه انگیزه و محرکی در او وجود نداشته باشد خواه این انگیزه مربوط به چشم داشت مال و منال یا تصدی مقامات باشد یا عشق و علاقه بشهرت و معروفیت باشد بلکه باید تمام انگیزه‌اش تقرب بسوی پروردگار باشد زیرا هر که بکسی علم بیاموزد در پاداش و اجر علمی که آن شاگرد بدیگری می‌آموزد شریک است و همینطور در تعلیم آن فرد سوم بدیگری تا بی‌نهایت او شریک خواهد بود پس انسان می‌تواند بایک تدریس که از خلوص برخوردار باشد به پاداش‌های بی‌نهایت و غیرتناهی دست خواهد یافت.

## اقتیاز حوزه از دانشگاه

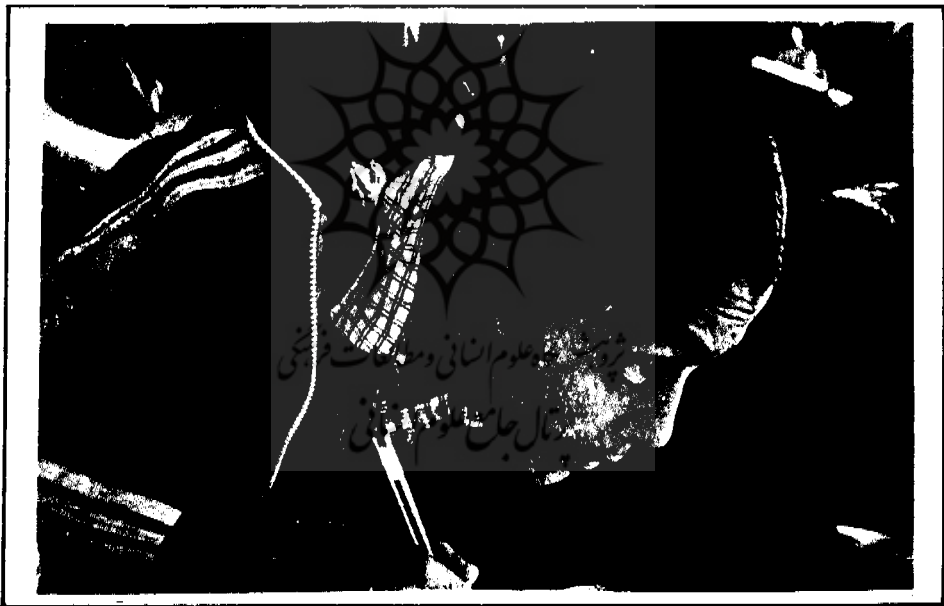
در اینجا باید به یک نکته اساسی توجه داشت و آن اینست که در حوزه‌های علمیه قدیم اساساً معلم و شاگرد هر دو کارشان را با رضای خدا آغاز می‌کنند و هیچگاه در این کار چشم داشت مالی و مقامی ندارند و همچنین علم‌آموزی را بخاطر شهرت‌طلبی و یا تهیه مدارک تحصیلی دنبال نمی‌کنند روی همین اصل صمیمانه‌ترین روابط انسانی بین شاگرد و معلم در حوزه‌های علوم قدیم وجود دارد.

در مدارس عالی دانشگاهی اساس کار نوعاً "تهیه مدارک تحصیلی بوده است و پرواضح است که تهیه مدارک تحصیلی هم برای وصول بمقامات دنیوی بوده دانشجو درس میخواند که خویشتن را برافه برساند درنتیجه هردو از خلوص نیت برکنارند و روابط استاد و شاگرد درمواردی آنچنان تیره و تار میگردد که بضر و شتم منتهی میگردد .

مرحوم شهید ثانی درکتاب آداب - متعلمین میگوید: دومین مرحله نیت است معلم و شاگرد باید در نیت و انگیزه

خدائی بود عملشان نیز خدائی و عبادت خواهد بود بنابراین در تدریس و تعلم باید رضای پروردگار در نظر گرفته شود و از طمع و مال دوستی باید برکنار بود . استاد اخلاق مرحوم نراقی در کتاب جامع السعادات میفرماید: در تحصیل علم باید هدف اساسی تقرب بسوی خدا باشد نه آنکه بخاطر مرء و جدال و مباحثات و مال اندوزی باشد .

امام محمد باقر علیه السلام میفرمود:  
 مِنْ طَلَبِ الْعِلْمِ لِبَاهِيٍّ بِهِ الْعِلْمَاءُ أَوْ بِمَارِي السَّفْهَاءِ أَوْ بِصِرْفِ رِيَاءٍ وَجْهَ النَّاسِ فَلْيَتَّبِعُوا



تحصیل دقت کنند زیرا نیت اساس و پایه هر چیزی است رسول خدا (ص) میفرمود: **إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ** یعنی اعمال و کردار تابع و پیرو نیت مردم است اگر نیتشان

**مَعْدُهُ مِنَ النَّارِ** اگر هدف از علم اندوزی فخر و مباحثات و جدال و مرء با نادانان و یا شهرت طلبی باشد چنین عالمی جایگاهش از آتش پر خواهد بود .